

Granskningshandling

Detaljplan för Kv Läkaren 9, 11 med flera, Västerviks sjukhus, Västerviks kommun, Kalmar län

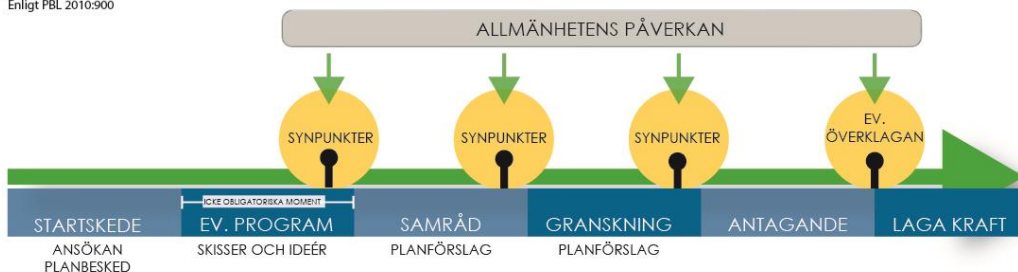
SAMRÅDSREDOGÖRELSE

PLANFÖRFARANDE

Detaljplanen handläggs som ett utökat förfarande enligt 5 kap. Plan- och bygglagen.

PLANPROCESSEN

Enligt PBL 2010:900

Planprocessen enligt Plan- och bygglagen (2010:900).

HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

Synpunkter som har kommit in under samrådet om ett förslag till detaljplan ska redovisas i en samrådsredogörelse. I samrådsredogörelsen bemöter och kommenterar kommunen dessa synpunkter.

Samrådsredogörelsen innehåller en sammanställning av de synpunkter som har kommit in under samrådet samt en redovisning av kommunens ställningstaganden och förslag med anledning av synpunkterna. Av samrådsredogörelsen framgår även vilka synpunkter som inte kunnat beaktas och skälen till detta.

Detaljplanen har varit föremål för samråd under tiden 2023-04-11 – 2023-05-22, dvs förlängd till nästan 6 veckor mot normalt 3 veckor. Myndigheter, sakägare och allmänhet har fått tillfälle att yttra sig. Enheten för samhällsbyggnad bjöd in till ett dialogtillfälle i form av öppet hus måndagen den 17 april klockan 16:00 till 19:00. Under dialogtillfället kunde intresserade ta del av förslaget, diskutera och ställa frågor. Detaljplanen har funnits tillgänglig på kommunhuset och på kommunens hemsida. Skriftliga yttranden, som finns i sin helhet på kommunen, har inkommit från följande under samrådstiden:

STATLIGA ORGAN

1. Länsstyrelsen	2023-05-22
2. Lantmäteriet	2023-05-09
3. Trafikverket	2023-05-17
4. Försvarsmakten	2024-01-24

KOMMUNALA ORGAN

5. Miljö- och byggnadsnämnden	2023-05-23
6. Västervik Miljö & Energi AB	2023-05-15
7. Kulturenheten	2023-05-17

SAKÄGARE

8. Region Kalmar län	2023-05-11
9. Skanova	2023-04-13
10. Sakägare 1	2023-05-17

Övriga

11. Tjustbygdens Kulturhistoriska Förening	2023-05-22
12. E.ON Energidistribution AB	2023-04-06

BEMÖTANDE AV INKOMNA SYNPUNKTER

Nedan följer en sammanfattande redogörelse för inkomna skriftliga yttranden.

Statliga organ

1. Länsstyrelsen

Länsstyrelsens synpunkter gällande Riksidresse, Miljö kvalitetsnorm (MKN) för vatten samt Hälsa och säkerhet måste beaktas för att planförslaget ska anses vara förenligt med 11 kap. PBL och därmed inte riskera att överprövas. Länsstyrelsen har även rådgivande synpunkter som redovisas som upplysningar vilka kan påverka genomförandet av planen.

Kontroll enligt 11 kap. PBL

- Hälsa och säkerhet
- Riksidresse
- MKN för vatten

Hälsa och säkerhet

Risker kopplade till transporter av farligt gods

I riskutredningen för transporter av farligt gods undersöks endast transporter på Södra Järnvägs gatan. Längs med planområdet, ännu närmare än vägen, är ett järnvägsspår beläget. Trafikverkets strategi för farligt gods utgår från att det ska vara möjligt att transportera farligt gods på i princip alla banor. Har kommunen bedömt om det finns planer på att kunna nyttja spåret för farligt gods eller om det är ett rimligt antagande att det aldrig kommer att gå farligt gods där?

Eftersom järnvägen är belägen så nära bebyggelsen som 15 meter bör kommunen bedöma andra risker som kan vara kopplade till järnvägen såsom exempelvis avåkning och hur omgivningens förutsättningar påverkar riskerna som planområdet utsätts för.

Risker kopplade till verksamheten

Inom sjukhusverksamhet kan en mängd farliga ämnen, tryckbehållare och brandfarliga ämnen hanteras och förvaras. Kommunen bör bedöma aspekter kopplade till verksamheten som medför förhöjd risk för olycka (brand, explosion eller liknande) som kan ha påverkan på intilliggande verksamheter och om det finns begränsningar i hur detaljplanen kan utformas med hänsyn till dessa risker (exempelvis avseende skyddsavstånd).

Risker kopplade till helikopterverksamhet

Helikopterverksamheten medför en del risker, som kommunen beskriver skyddsåtgärder för att minska sannolikheterna och konsekvenserna för vid en olycka på ett bra sätt. Kommunen bör också beskriva lokaliseringen av helikopterplattan, om det finns några hinder eller komplikationer med vald placering och om andra lokaliseringar har övervägts. De åtgärder som har föreslagits i riskutredningen bedöms som rimliga. För kommunen är det viktigt att följa upp att avgörande åtgärder genomförs, det kan med fördel beskrivas i planbeskrivningen inom vilken process uppföljning av åtgärder kommer ske.

Kommunen bör fundera över vilka åtgärder som kan regleras i plankartan (exempelvis taktäckning är möjligt att införa som planbestämmelse).

Kommunen uppger att det måste säkerställas att inga hinder tillkommer som stör inflygningen. Kommunen behöver beskriva hur man tänker säkerställa detta, samt inom vilka avstånd från helikopterplattan som detta gäller och vilka höjder som gäller för att betraktas som hinder.

Buller

Länsstyrelsen delar kommunens ställningstagande i undersökning av betydande miljöpåverkan att planområdet kan ha en betydande påverkan på omgivande bebyggelse med avseende på buller.

Vid sjukhuset behöver akuttransporter med ambulans och helikopter kunna ske i sådan omfattning som vårdbehov föreligger. Vid angöring med helikopter till helikopterplatta och ambulans med sirener till akutmottagning förekommer dock risk för bullerstörning för omgivningen. Inom ramen för detaljplanens strategiska miljökonsekvensbeskrivning behöver kommunen bedöma vad för bullerspridning till omgivande bebyggelse som planen kan ge upphov till utifrån planens byggrätt för helikopterplatta respektive ambulansintag. Vid risk för överskridande av tillämpbara riktvärden behöver bedömningen kompletteras med redovisning av möjliga åtgärder för att minimera bullerstörningarna så att riktvärden innehålls.

Föroreningar

Områden förorenade med klorerade lösningsmedel är en av de mest komplexa föroreningssituationerna kopplat till fysisk planering. Klorerade lösningsmedel kan förekomma i marken, finnas i gasfas, löst i vatten, i fri fas och bundna till jordpartiklar. Denna diversitet i fördelning mellan olika medier försvårar utförandet av undersökningar, utvärdering av undersökningsresultat och bedömning av spridningsmönster. Länsstyrelsen Östergötland och statens geotekniska institut har år 2018 utgivit vägledningen "Fysisk planering och förorening av klorerade lösningsmedel". Vägledningen finns att tillgå vid EBH-portalen via länken: "Fysisk planering och förorening av klorerade lösningsmedel Information och råd"

I vägledning finns ställningstaganden och förhållningssätt vid bedömning av föroreningssituationer avseende klorerade lösningsmedel i detaljplaner. Länsstyrelsen bedömer att utredningar avseende områden med klorerade lösningsmedel i detaljplaneprocesser behöver ske enligt vägledningen.

Ytterligare en vägledning som berör frågeställningar kopplat till den aktuella detaljplanen är Fysisk planering i förorenade områden –hantering vid oförändrad markanvändning samt vid förorening utanför planområdet (ebhportalen.se). Som är relevant i den aktuella planen så väl då planen avser en oförändrad markanvändning och föroreningskällan finns utanför planområdet.

Behov av kompletterande utredning av föroreningsrisker

Länsstyrelsen bedömer att den redovisning avseende föroreningssituationen i plan-beskrivningen inte är tillräcklig för ett säkerställande av markens lämplighet för ändamålet. Frågeställningar som behöver utredas för att säkerställa markens lämplighet för ändamålet är

1. Risk för spridning av föroreningar in till planområdet via grundvatten. Så väl vid dagens förhållanden som vid ett maximalt uttag av grundvatten vid reservvattentäkten enligt reservvattentäktens tillståndsgivna uttagsgränser. Här är det viktigt att områdets geologi och hydrogeologi beskrivas och beaktas.
2. Vad för påverkan av föroreningsförekomsten och föroreningsspridning som kan uppkomma vid exploatering enligt detaljplanens byggrätt. Grävning och markarbeten såsom anläggande av dagvattendamm, källare och ledningsgravar med mera, kan påverka föroreningsspridningen och exponeringsriskerna både inom och utanför det aktuella planområdet.

För att kunna göra en bedömning av de risker för människor och miljö som föroreningarna inom ett område kan utgöra så behövs kunskap om föroreningarna, var de kan påträffas och hur de kan spridas. Man behöver också ha en uppfattning om vilka skyddsobjekt (de man vill skydda från förorening) som idag och i framtiden kan komma att utsättas eller exponeras för föroreningarna. En så kallad konceptuell modell kan användas för att beskriva hur man uppfattar situationen, och vilka förutsättningar som legat till grund för den riskbedömning som genomförts. Mycket underlag för en konceptuell modell kan erhållas via den förstudie enligt naturvårdsverkets kvalitetsmanual för förorenade områden som genomförts avseende föroreningarna inom Skeppet 4.

Jämförvärde i inomhusluft och porluft

I bifogad miljöteknisk undersökning har erhållna uppmätta föroreningshalter av klorerade lösningsmedel i inomhusluft jämförts med arbetsmiljöverkets nivågränsvärden samt RfC-värde samt RISKinH-värde. För porluft har uppmätta föroreningshalter jämförts med ett målvärde om en promille av nivågränsvärdet.

Enligt vägledningen "Fysisk planering och förorening av klorerade lösningsmedel Information och råd" är arbetsmiljöverkets hygieniska gränsvärden för inomhusluft AFS 2015:7 (nu ersatta med AFS 2018:1) tillämpliga för arbetsplatser där man hanterar aktuella kemikalier eller där dessa kan bildas och där man kan anta att personal är införstådd med kemikaliernas toxicitet. För förorenade områden är de däremot mindre relevanta.

För PCE och TCE används ibland underlagsdata till de generella riktvärdena för mark som jämförvärde för inomhusluft. För PCE finns en referenskoncentration, RfC-värde, som anger en nivå där effekter noterats. Vid jämförelser är denna ibland dividerad med 2, för att ge utrymme för exponering från andra källor. För TCE finns ett RISKinH-värde. Sådana värden ansätts för cancerogena ämnen, där även låga halter bidrar till den totala risken. Värdena är satta på en nivå där man bedömer att risken är acceptabel.

Som även konsulten konstaterat saknas svenska riktvärden för klorerade lösningsmedel i porluft. I liknande undersökningar i andra ärenden har uppmätta halter jämförts med humatotoxicologiska lågriskvärden RfC (SNV 2009) multiplicerat med en konservativt vald utspädningsfaktor om 10-100 mellan porgas och inomhusluft. Vid en utspädningsfaktor om 10 erhålls jämförvärden enligt nedan.

Ämne	Inomhusluft ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	RV	Porluft ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	RV-just
Triklloreten (TCE)	23	Risk _{inh}	230	Risk _{inh} -just
Tetrakloreten (PCE)	200	RfC	2000	RfC-just
1,2 dikloreten	3,6	RISK _{inh}	36	Risk _{inh} -just
1,1,1 triklloreten	800	RfC	8000	RfC-just
Tetraklormetan	6,1	RfC	61	RfC-just
Triklormetan	140	RfC	1400	RfC-just

Vidare utredning innan antagande av detaljplanen

I den miljötekniska undersökningen och planbeskrivningen anges att fortsatt utredning rekommenderas i två steg. Att inomhusmätningar i potentiellt exponerade lokaler i Hus 12, 16, 09, 13, kombinerat med ett tätare nät av provpunkter för porgasmätning genomförs under detaljplaneprocessen. Och att kompletterande miljötekniska undersökningar provtagning av djupt liggande marklager samt grundvatten genomförs i samband med att Hus 12 rivs och ny byggnads uppförs.

Länsstyrelsen delar bedömning i planbeskrivningen att kompletterande undersökningar och utredningar behöver genomföras, bland annat kring Hus 12. Detta för att kunna besvara frågeställningar kopplat till den konceptuella modellen.

Dessa behöver dock genomföras innan antagandet av detaljplanen i en sådan utsträckning att det kan säkerställas att marken är lämplig för ändamålet inför antagande av planen. Detta då ställningstagande till markens lämplighet behöver utifrån den kunskap som finns vid tidpunkten för själva antagandet. Undersökningarna behöver klargöra föreningarnas utbredning och risk för spridning i en sådan omfattning att det kan säkerställas att marken inom planområdet är lämplig för det ändamål som anges i detaljplanen med avseende på risk för människors hälsa och/eller miljön.

Vid förändrad markanvändning som förutsätter bygglov finns vissa möjligheter att skjuta på genomförande av åtgärd till bygglov eller startbesked. I planer som den aktuella där planen avser ett bekräftande av befintlig markanvändning behöver sådana eventuella skyddsåtgärder eller saneringsåtgärder som en miljöteknisk riskbedömning påvisat genomföras innan detaljplanen antas.

Det innebär att när man tar fram en ny detaljplan utan att ändra markanvändningen ska det på nytt vara säkerställt att marken i samband med att planen antas. Bedömningen ska göras för hela planområdet inklusive redan bebyggda delar.

PCB

Länsstyrelsen har via detaljplaneprocess inom området år 2019 för del av fastigheten Läkaren 9 samt via saneringsanmälningar kännedom om det inom planområdet förekommer föroreningar avseende PCB inom sjukhusområdet. Föroreningssituationen avseende PCB inom planområdet behöver utredas och beskrivas i planbeskrivningen.

Riktvärden inom planområdet

Länsstyrelsen saknar i planbeskrivningen en beskrivning av vilka föroreningsnivåer som ska gälla planområdet. Vedertagna nivåer för bostäder, jordbruk, skolor och liknande är känslig markanvändning, KM, enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenade områden.

Om platsspecifika riktvärden tas fram för detaljplanen bör dessa med tillhörande beräkningar skickas in till Länsstyrelsen för bedömning som en del av detaljplaneprocessen.

Dagvatten

Detaljplanen reglerar med prickmark att delar av planområdet inte kan bebyggas, samtidigt som planbestämmelserna är utformade idag finns det inget hinder mot hårdgörning av mark. Det är inte tydligt hur mycket hårdgjord yta planen innebär och vilka flöden som kan uppstå till följd av planen. En hög andel hårdgjord yta skulle kunna försvåra lokalt omhändertagande av dagvatten. Eftersom kommunen förespråkar lokalt omhändertagande av dagvatten ska detaljplanen säkerställa att dagvattnet kan hanteras inom planområdet. Länsstyrelsen anser därför att ytterligare reglering/ar skulle vara bra för att säkerställa en god dagvattenhantering i sjukhusområdet.

Länsstyrelsen anser att det vore lämpligt att även ange en högsta hårdgörningsgrad eller avsätta en yta för hantering av dagvatten. Länsstyrelsen vill dock uppmärksamma att bestämmelse som reglerar andel hårdgjord yta kan behöva kompletteras med utökad lovplikt för åtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet för att vara verksam, eftersom den här typen av åtgärder vanligtvis inte är marklovspliktiga.

Det är viktigt att det säkerställs att även dagvatten som uppstår på parkeringsytor är tillräckligt rent innan det leds vidare till recipient. Vid nyanläggning av parkeringsyta är det också viktigt att säkerställa att eventuella utsläpp inte kan förorena grundvattnet.

Risk för översvämning

Det finns ett antal instängda områden inom planområdet som kan drabbas negativt vid skyfall. Länsstyrelsen kan inte utläsa ur planbeskrivningen om befintlig och planerad bebyggelse klarar av ett kraftigare skyfall. Då stora delar av planområdet redan detaljplanlagd mark och befintlig bebyggelse är det lämpligt att redogöra för om historiska översvämningar har inträffat inom planområdet och om åtgärder har vidtagits.

Länsstyrelsen kan inte utesluta att delar av planområdet kan påverkas av skyfall och för att minska risken för översvämning och den medföljande påverkan på hälsa och säkerhet, får ny bebyggelse, där hög risk för skyfall finns inte uppföras med källarvåning.

Elektromagnetisk strålning

Länsstyrelsen utläser ut planhandling att tekniska anläggningar ska byggas inom delar av planområdet, men beskrivning av dess storlek och inverka på omgivningen saknas i planbeskrivning. Länsstyrelsen menar att det inte går att bedöma påverkan på hälsa och säkerhet avseende elektromagnetiska fält och om eventuella justeringar gällande lokalisering och utformning behöver göras.

Riksintressen

Riksintresse för kulturmiljövården

Delar av Västerviks stad utgör riksintresse för kulturmiljövården (H90). Under rubriken Genomförandepåverkan enligt MKB framgår bedömningen att planen inte innebär någon påtaglig skada på riksintresset. Detta då åtgärder främst kopplat till utformning görs inom området för att minimera påverkan. Formuleringen "Konsekvenserna går från stora till måttliga/rimliga i jämförelse med det mycket stora samhällsintresse som sjukhuset utgör". Länsstyrelsen kan här ifrågasätta huruvida bedömningen har skett utifrån riksintressets kulturhistoriska värden eller bara vägts på felaktiga parametrar mot ett annat samhällsintresse.

En avvägning mellan olika riksintressen och samhällsnytta ska ske i en sammantagen bedömning och inte under bedömningskriterierna för riksintresset. Det fortsatta planarbetet kräver en tydligare distinktion här i bedömningen av påtaglig skada.

I planbeskrivningen resoneras kring olika påverkan på riksintresset där volymstudierna visar på att det ur flera vyer finns en stor negativ påverkan utifrån kärnvärden. Det som finns är en diskussion kring hur det går att minska negativ påverkan på riksintresse, stadsbild och kulturvärden. Eftersom en annan terminologi används än de som rättsligt är kopplade till riksintressena: uttryck, motiv, skada, kompensationsåtgärd, är det inte helt läsbart i planbeskrivningen och den antikvariska volymstudien om vad som motsvarar en påtaglig skada på riksintresset. Planen behöver kompletteras med ett tydliggörande här.

I planarbetet har byggnadshistoriska utredningar tagits fram för att bedöma befintliga byggnaders kulturvärden. I dessa har flera byggnader pekats ut som särskilt värdefulla enligt PBL 8:13. Trots detta har endast två byggnader valts att bevaras genom förvanskning och varsamhetsbestämmelser och rivningsförbud. Resterande bebyggelse ska etappvis rivas.

Byggnader som pekats ut som särskilt värdefulla borde ses som skyddade enligt PBL 9:34 som anger att en byggnad ska nekas rivningslov om den bör bevaras på grund av dess eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde.

Gällande bedömningen av kulturvärden i den bebyggelsehistoriska utredningen för sjukhusområdet finns det en skillnad mellan bedömningen av kulturvärden och den efterföljande konsekvensbeskrivningen. Bedömningen anger att det är ombyggnader av hus 7 och 11 som gör att de inte kan bedömas som särskilt värdefulla enligt PBL 8:13 medan det i konsekvensbeskrivningen står följande; Sannolikt kommer de modernistiska byggnaderna (Hus 7 och 11) som är så utmärkande på området idag uppskattas än mer och vara mer ovanliga om några årtionden. De anses inte idag uppfylla kriterierna för "särskilt kulturhistoriskt värdefull byggnad", men om de hanteras varsamt, komma att

bedömas annorlunda, inom något decennium. Den senare formuleringen har införlivats i planbeskrivning och MKB. Om detta är den avgörande bedömningen bör underlaget revideras då kompetens inom antikvariekåren har funnits i mer än 20 år att bedöma kulturvärden på modernistisk bebyggelse och ska finnas med i utredningar för denna typ av bebyggelse. 1970-talets bebyggelse är idag ett halvt sekel gammalt och värdena är läsbara.

Miljökvalitetsnormer för vatten

I enlighet med 2 kap. 10 § PBL ska miljökvalitetsnormerna följas. Det ställer krav på kommunens underlag och medför en utredningsplikt i fråga om förutsättningarna att följa MKN.

Uppgifter om vilka vattenförekomster som berörs av föreslagen exploatering behöver förtydligas i planbeskrivningen. Beskrivningen ska beröra både kvalitativ och kvantitativ påverkan på nedströms vattenförekomster. Länsstyrelsen anser att ombyggnationen av planområdet kommer att leda till ökade belastningar, både kvalitativt och kvantitativt, avseende dagvatten. Av dagvattenutredningen framgår att dagvattensystemet idag är i princip överbelastat. Detta innebär att mer behöver göras lokalt inom planområdet för att minska belastningen. Det är därför oklart om de föreslagna dagvattenåtgärderna räcker.

Öppna dagvattensystem har god effekt för fördröjning och även reningen av vatten. Öppna system innebär också flera positiva effekter vad gäller exempelvis svalka, bevattningsmöjligheter samt trivsel.

Det förekommer föroreningar inom planområdet och ny exploatering och etablering inom området kan innebära spridning av föroreningar från planområdet.

Kommer enbart Skeppsfjärden att vara mottagare och slutrecipient för planrådets dagvatten eller är även sjön Kvännaren recipient? Lite oklart hur höjder och flödesriktningar inom sjukhusområdet kan påverka flödesriktningarna för dagvatten. Om Kvännaren också är recipient ska texten om MKN vatten kompletteras.

Betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning krävs. Ett avgränsningssamråd har genomfört med länsstyrelsen.

Upplysningar

Naturvärden

Det är bra att kommunen bedömer träden och har för avsikt att bevara dem. Det beskrivs att det genomförts en trädbedömning men den finns inte med bland de inskickade handlingarna. Kommunen behöver ha med den till granskningen. Det vore också bra om kommunen gör en fördjupad trädinventering som de anger i PM Grönstruktur.

På plankartan anges att det krävs marklov för fällning av träd. Länsstyrelsen bedömer att det blir en onödig dubbelprövning i alléerna eftersom dessa träd är biotopskyddade och att det kräver dispens för att få avverka dem, utföra kraftiga beskärningar eller gräva, bygga, göra upplag eller liknande inom 15 x stamdiametern från träden.

Enligt artportalen finns det ekoxe i närområdet. Arten är fridlyst enligt 6 § artskyddsförordningen. Kommunen behöver därför redogöra för hur arten och dess gynnsamma bevarandestatus kommer att påverkas av detaljplanen.

Enligt artportalen finns även kattmynta inne i planområdet. Kattmynta är fridlyst enligt 8 § artskyddsförordningen och rödlistad som starkt hotad (EN) enligt den svenska rödlistan. Kommunen behöver inventera arten för att ta reda på om den finns kvar i området. Om den finns kvar behöver de beskriva hur den kommer att påverkas och vilken hänsyn som kommer att tas till arten. Eftersom arten inte har gynnsam bevarandestatus krävs det med största sannolikhet dispens för åtgärder som kan skada arten.

Kulturmiljö

På sidan 85 i planbeskrivning står det under rubriken Arkeologi att markarbeten i närheten/anslutning till fornlämningar ska föregås av samråd med länsstyrelsen. Det bör skrivas in att alla markarbeten i närheten, invid eller på fornlämningen kommer att kräva tillstånd enligt 2 kapitlet kulturmiljölagen.

Vattentäkt

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenuttaget i sjukhusets reservvattentäkt. Detaljplaneläggningen av området är i sig inte en vattenverksamhet som kan inverka på möjligheten att göra ett vattenuttag för sjukhuset. Detta innebär att Länsstyrelsen inte har någon åsikt på detaljplanen avseende denna fråga. Vidare finns det idag inget beslutat vattenskyddsområde för vattentäkten som innebär restriktioner i markanvändandet på platsen.

I övrigt kan dock anläggningsarbetena i samband med det ändrade markanvändandet påverka föreningssituationen på platsen och därmed förändra föroreningshalter i grundvatten samt öka den grundvattendrivna spridningen av föroreningar i området.

Formalia

Ett område för E, teknisk anläggning, planläggs men det finns ingen planbestämmelse på denna yta om nockhöjd eller exploateringsgrad.

I den norra delen av planen där det planläggs för P, parkering, är marken inte prickad eller har andra regleringar för markanvändningen vilket i praktiken innebär att ett parkeringshus kan uppföras. Enligt planbeskrivningen är detta inte intentionen och därför bör regleringen justeras.

Länsstyrelsen vill upplysa om att det blir möjligt att uppföra byggnader på de föreslagna u- och x-områden, eftersom det inte punktprickas. Detta i sin tur kan försvåra markarbeten som kan krävas inom u- och x-områden.

I planbeskrivningen anges att ett genomförandeavtal ska tecknas innan planen antas. Enligt 5 kap. 13 § 3 st. PBL ska kommunen, om avsikten är att ingå genomförandeavtal, redan i samrådsskedet redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen. Av planförslaget framgår inte den eventuella rätt till ersättning som en

fastighetsägare kan ha när kommunen inför bestämmelser om skydd för kulturvärden eller rivningsförbud i detaljplanen. Regelverket behöver redovisas tydligt i fastighetskonsekvensbeskrivningen.

Fastighetskonsekvensbeskrivning saknas dock i planbeskrivningen, vilket behöver införas.

Naturmarken bör redovisas med grön färg i plankartan. Tekniska anläggningar anges med versalt E på plankartan och vid färgläggning av detaljplanen ges användningen blågrå färg. Kommunen behöver därför korrigera detta.

Länsstyrelsen anser att utformningsbestämmelserna (f1, f2, f3) som reglerar utformningen av byggnadsdetaljer, material, kulturvärdena m.m. är generella och behöver preciseras och specificeras ytterligare på plankartan.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen anser att samtliga projekt bör ta hänsyn till effekterna av ett förändrat klimat. Klimatförändringar i form av ökad och intensivare nederbörd, höjda medeltemperaturer och värmeböljor, samt stigande havsnivåer, medför konsekvenser för i stort sett alla samhällssektorer och anpassningsåtgärder är därför nödvändiga.

Det är viktigt att planområdets lämplighet över tid utreds utifrån en analys av relevanta klimateffekters inverkan på området. Analysen bör sedan ligga till grund för beslut om lämplig markanvändning, samt vilka eventuella klimatanpassningsåtgärder som behöver integreras i planförslaget för att möta effekterna av ett förändrat klimat.

Gestaltad livsmiljö

Den nya politiken för gestaltad livsmiljö antogs 2018 av regering och riksdag. Det politiska målet slår fast att arkitektur, form, design, konst och kulturarv har avgörande betydelse i samhällsbygget.

Kommunen bör agera förebildligt och hållbart. Höga krav måste ställas på arkitektonisk kvalitet samt att platsens rådande förutsättningar är styrande i planprocessen. Detaljplanens utformning har stor betydelse för det kommande arbetet med arkitektur och gestaltning i bygglovsskedet. För att upprätthålla och reglera en god stadsutveckling krävs tydliga och ändamålsenliga planbestämmelser. Av PBL:s 2 kap. 6 § framgår att "bebyggelse och byggnadsverk ska utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan". Kulturhistoriska värden är en viktig del av vår gestaltade livsmiljö och bidrar till förståelsen av en plats historiska sammanhang. Att ta tillvara befintliga kulturhistoriska värden bidrar till att stärka och utveckla platsens särdrag och kvaliteter.

Med koppling till miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö och de politiska målen för gestaltad livsmiljö, behöver kommunen ha en genomtänkt strategi för hur sjukhusområdet ska utvecklas och tillföras nya kvaliteter. Länsstyrelsen anser inte att kommunen tillräckligt utrett och redovisat konsekvenserna för påverkan på stadsbilden, till exempel saknar planförslaget en djupare dokumentation och kulturhistorisk

beskrivning för de byggnader som pekats ut som särskilt värdefulla på grund av dess historiska, kulturhistoriska eller konstnärliga värde som planeras etappvis att rivas.

Barnens rättigheter

Barnkonventionen blev svensk lag år 2020. Ett par av barnkonventionens grundprinciper är att vid alla åtgärder som rör barn, ska barnets bästa komma i främsta rummet (artikel 3) och att alla barns åsikter ska tillmätas betydelse utifrån barnets ålder och mognad (artikel 12). För artikel 12 innebär det att barn ska beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom företrädare i alla administrativa förfaranden som rör barnet. Utbyggnaden av sjukhusområdet berör barn och unga direkt eller indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Länsstyrelsens bedömning är att barnens rättigheter behöver utvecklas i planen. Genom att barnkonventionen blivit svensk lag behöver ett barnrättsbaserat synsätt få genomslag i praktiken.

Barnkonventionens innebär dels att barn och unga ska komma till tals i alla frågor som rör dem och deras rätt att påverka, dels barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering. Det är också viktigt att man enkelt kan hitta information om kommunens planering och att den finns tillgänglig så att även barn och unga förstår den. Länsstyrelsen saknar också barnets delaktighet och inflytande i den aktuella planen. En metod att pröva vad som är bäst för barnen är att kommunen genomför en barnkonsekvensanalys.

Trygghet

Länsstyrelsen anser att både ett trygghetsskapande och det brottsförebyggande perspektivet med fördel kan analyseras och utvecklas mer i en så stor och samhällsviktig verksamhet som ett sjukhus. Idag finns det mycket kunskap om dessa aspekter och det finns olika checklistor för att inkludera perspektiven. Länsstyrelsen framhåller vikten av en god samverkan mellan olika ansvariga parter om det påverkar människors trygghet och säkerhet. Det kan bidra till ett helhetstänkande som betyder mycket för patienterna, personalen och de boende i området.

Laddinfrastruktur

Länsstyrelsen vill göra kommunen uppmärksam på de nya kraven på laddinfrastruktur för laddfordon som kommer av EU:s energiprestandadirektiv. Parkeringsytor bör förberedas med laddstationer för elfordon. Laddning av elfordon är ett nytt egenskapskrav i Plan- och bygglagen som infördes den 15 maj 2020. Vilka byggnader som ska ha utrustning för laddning av elfordon eller förberedelse för laddning genom så kallad ledningsinfrastruktur framgår av Plan- och byggförordningen (PBF). Lagen trädde i kraft den 15 maj 2020.

Kommunens kommentar:

Hälsa och säkerhet

Risker kopplade till transporter av farligt gods

På järnvägen förbi planområdet förekommer i nuläget inga transporter med farligt gods. Planförslaget reglerar med prickmark ett skyddsavstånd på 20 meter mellan järnvägen och potentiella byggnader. Avståndet tar höjd för eventuella framtida förändringar på järnvägen.

I Västervik ligger järnvägen förbi sjukhuset delvis nedsänkt, vilket minskar omfattning och negativa hälso- och miljökonsekvenser vid eventuell urspårning. Där omgivande markytor ligger högre än järnvägsbanken förhindras utläckande gas och vätska från en skadad tankvagn att flöda in på sjukhusområdet.

Risker kopplade till verksamheten

Planhandlingarna har förtydligats avseende risker kopplade till sjukhusverksamheten.

Risker kopplade till helikopterverksamhet

Helikopterplattan är lokaliserad till hus B, vilket framgår av planbeskrivningen.

I den riskutredning som genomförts har inte andra alternativa placeringar studerats avseende risk eller buller. Placeringen inom sjukhusområdet bedöms inte påverka slutsatser avseende risk eller buller. Sedan samrådet har området med beteckningen F₁ minskats ner till ytan och en avstämning utifrån begränsningen har gjorts med Sweco som står för riskutredningen.

Att rekommenderade skyddsåtgärder genomförs hanteras bland annat i bygglovsprocessen med upprättande av kontrollplan. Planbeskrivningen har kompletterats med information avseende detta. Bestämmelse gällande att taktäckning ska utföras med obrännbart material utvändigt har införts på plankartan.

För hinderfria höjder hänvisas till genomförd hinderutredning:

Hinderutredning helikopterplatta – Västerviks sjukhus, Luftfartsverket 2022, dok.nr: D-2022-294401.

Buller

Buller från ambulanstransporter förekommer redan idag och bedöms inte komma att förändras. Bullerpåverkan från helikopter på kringliggande bebyggelse har inte studerats inom ramen för bullerutredningen. Antalet flygrörelser bedöms bli begränsat (<125 per år) vilket innebär att maximal bullernivå 70 dB ej kommer att överskridas vid fler tillfällen än vad som anges avseende Buller från flygplatser i 7§ Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

"...bör ljudnivån inte överskridas mer än

1. sexton gånger mellan kl 06:00 och 22:00, eller
2. tre gånger mellan 22:00 och 06:00

Miljökonsekvensbeskrivningen har kompletterats avseende beskrivning av buller.

Föroreningar

Länsstyrelsens synpunkter noteras.

Behov av kompletterande utredning av föroreningsrisker

Inför granskningsskedet har kompletterande utredning (Konceptuell hydrogeologisk beskrivning och Riskanalys) genomförts avseende risk för spridning av klorerade alifater – konsekvenser med anledning av ny detaljplan för sjukhusområdet. Utredningen beskriver geologi, grundvattenförhållanden och förorening i grundvattnet, även sjukhusområdets lämplighet för byggnation i enlighet med detaljplanen. Bedömningen är gjord utifrån nuvarande förhållanden samt att det tillkommer nya byggnader och att sjukhusets reservvattentäkt utnyttjas fullt enligt gällande tillstånd.

Slutsatserna från utredning redovisas i MKB:n och planbeskrivning. Bedömningen är att de halter som observeras i grundvattnet i sjukhusområdet är för låga för att kunna orsaka allvarlig föroreningsspridning och hälsorisker i inomhusluft i byggnader ovanför. För slutförande av detaljplaneprocessen bedöms det inte finnas behov av ytterligare undersökningar i form av porgasmätningar eller fler kontrollmätningar i inomhusmiljöer. Tidigare genomförda mätningar av porluft/markgas, kompletterat med beräkningar av gasavgång från grundvatten tyder på att det inte förekommer halter i jordgrundvattnet som kan leda till problem i inomhusluft i byggnader. Obefintligt låga risker för problem i framtida inomhusmiljöer kan ytterligare säkerställas med gastätt byggnadsutförande. En karta som visar beräknat byggbart djup från markytan, utan speciella gas- och diffusionstäta konstruktioner har tagits fram.

I MKB:n föreslås att man i samband med rivning av byggnader genomför kompletterande analyser av jordgrundvatten samt markgas (porgasmätning) under de byggnader som finns i den sydvästra delen av området, nära kvarteret Skeppet och den f d kemptvätten.

Plankartan har kompletterats med en bestämmelse kring krav på gastätt/radonsäkert byggnadssätt och handlingarna har i övrigt anpassats till genomförd hydrogeologisk Riskanalys.

Jämförvärde inomhus och porluft

I rapport från miljöteknisk undersökning över genomförda inomhusmätningar redovisas tillämpliga toxikologiska referensvärden baserade på humantoxikologiska lågriskvärden; RfC (den toxikologiska referenshalten för icke genotoxiska ämnen) samt RISKinh-värden (den riskbaserade halten/ tolerabel nivå för genotoxiska, cancerogena ämnen). Enligt Naturvårdsverkets riktvärdesmodell för förorenad mark, NV 2009, uppdat.2016. Vid redovisning av jämförvärden har en sannolik, högre spädningsgrad tillämpats. Även med jämförvärden enligt Länsstyrelsens förslag förblir riskbedömningen densamma.

Beräkningar i fördjupad hydrogeologisk Riskanalys (Structor Miljö Öst AB, juni 2024) bekräftar resultat och slutsatser i Miljöteknisk rapport 2022, kompl. 2024.

Citat Structor: "...mätningar av porluft, tillsammans med beräkningar av gasavgång från grundvattnet, tyder på att det inte förekommer så höga halter (över 1000 µg/l) i jordgrundvattnet att det kan leda till problem med inomhusluft i byggnader som är mer än 1 m ovanför grundvattenytan."

"Risken för föroreningstransport med grundvattnet till sjukhusområdet, i en sådan omfattning att det skulle leda till hälsorisker inomhus i sjukhusets byggnader, är så liten att det kan accepteras om de begränsningar som föreslås implementeras i detaljplanen." Begränsningar avser att byggnader anläggs så att det finns ett minst 1 m mäktigt orört jordlager mellan byggnads grundkonstruktion och högsta förutsebara grundvattennivå. Utifrån miljöbalkens försiktighetsprincip, tillämpas högsta säkerhet i detaljplanen; utformning av grundkonstruktioner med gas- och diffusionstätt utförande.

Vidare utredning innan antagande av detaljplanen

Med stöd av fördjupad Riskanalys (Structor Miljö Öst AB, juni 2024) har hydrogeologisk expertis bedömt att det inte föreligger behov av ytterligare miljötekniska undersökningar för slutförande av ny detaljplan. Genomförda porgasanalyser samt luftmätningar i befintliga byggnader bekräftar beräkningar som påvisar att risken för framtida hälso-problem är obefintlig.

Eventuell miljöpåverkan avser en begränsad zon jordgrundvatten som ligger djupare än planerad nivå för anläggning av byggnadsgrunder. *Detaljplanekartan anger krav på gas- och diffusionstätt byggnadsutförande för byggnader inom hela sjukhus-området. Slutsatsen av konceptuell hydrogeologisk modell samt fördjupad Riskanalys är att marken är lämplig för det ändamål som planförslaget anger.*

PCB

Information kring förekomst av PCB i byggnader inom detaljplaneområdet, har lagts till i planbeskrivningen.

Riktvärden inom planområdet

Planhandlingarna har kompletterats med text kring de föroreningsnivåer som ska gälla inom planområdet; Naturvårdsverkets riktvärden för känslig markanvändning, NV-KM. Vid markytor som permanent utgör körytor eller parkeringsplatser etc. föreslås högre riktvärden accepteras, motsvarande Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning, NV-MKM.

Dagvatten

Beräknade fördröjningsvolymerna är säkerställda på plankartan. Beräkningarna av volymer utgår ifrån en stor andel hårdgjord yta. Utredningen har klarlagt att det inom planområdet finns tillräckliga och goda förutsättningar att, utöver fördröjningsmagasin, skapa markinfiltration, regnbäddar och andra gröna ytor som ytterligare fördröjer och renar. Exakt var anläggningar för lokalt omhändertagande av dagvatten placeras, utreds vid detaljprojekteringen då området succesivt byggs ut. Detaljplanen behöver vara flexibel för sjukhusets framtida utbyggnad där placering av fördröjningsmagasin, regnbäddar och vissa grönytor kan komma att variera över tid. Planbeskrivningen kompletteras med information kring att även dagvattnet som uppstår på parkeringsytor ska vara tillräckligt rent innan det leds vidare till recipient och att det vid nyanläggning av parkeringsyta också är av vikt att säkerställa minimal påverkan på grundvattnet. Dagvattenutredningen har kompletterats inför granskningsskedet. Här föreslås att dagvatten från parkeringsytorna leds till markinfiltration eller regnbäddar där det fördröjs och renas.

Risk för översvämning

När det gäller skyfallsstråk och risken för instängda ytor, har planbeskrivningen kompletterats med utdrag från Dagvattenutredningen.

Bedömningen är att eftersom stora delar av området kommer få ny bebyggelse och nya anlagda markytor, finns goda möjligheter att anpassa marknivåer så att instängda områden undviks och skyfallsvatten leds till de områden som lämpar sig för detta. Att redan i detta skede peka ut och säkerställa skyfallsstråk på plankartan är inte görbart då detaljplanen är flexibel beträffande placeringen av nya byggnader. Det finns ingen information avseende historiska översvämningar inom sjukhusområdet.

Elektromagnetisk strålning

Att begränsa höjd, storlek eller placering av de tekniska anläggningarna bedöms inte vara möjligt i detta skede då det är svårt att förutse var behovet kommer finnas och hur stora anläggningarna behöver vara. Varje teknisk anläggning behöver prövas utifrån de specifika förutsättningarna i varje enskilt fall (vid bygglov) med hänsyn till dess potentiella inverkan på omgivningen samt människors hälsa och säkerhet avseende elektromagnetiska fält. Närmare information om planerade elanläggningar etc. inom sjukhusområdet försvåras av ökade säkerhetsbehov av att inte sprida samhällskänslig information.

Riksintresse

Riksintresse för kulturmiljövården

En fördjupad konsekvensanalys/byggnadsantikvarisk rapport utifrån riksintresset för kulturmiljövården har genomförts av Kalmar Läns museum, "Bedömning av påverkan på riksintresset inför ny detaljplan för Västerviks sjukhusområde", 2024-05-31.

Planhandlingarna har därefter kompletterats med bedömningar utifrån denna.

Kommunens övergripande ställningstagande med avseende på riksintresset behandlas under särskild rubrik i planbeskrivningen.

Avsnitten kring kulturmiljö har setts över och bedömningar i planen som är kopplade till befintliga byggnader/särskilt värdefull bebyggelse har setts över.

Planförslaget innebär att den äldre strukturen inom sjukhusområdet kommer att försvinna och en ny årsring skapas. Genom att bibehålla hus 9 sparas en koppling till det gamla sjukhusområdet som är viktigt för stadens historia. Att bibehålla hus 3 som har ett särskilt kulturhistoriskt värde och övriga byggnader inom sjukhusområdet med kulturhistoriskt värde, men även byggnader utan utpekade kulturvärden har inte bedömts möjligt. Detta grundar sig framförallt i att flertalet av sjukhusets nuvarande byggnader uppfyller varken i organisation, placering eller våningshöjder de krav som modern sjukvård ställer. Därmed har det inte bedömts möjligt att bevara flertalet av byggnaderna inom sjukhusområdet då intresset och behovet av att kunna utveckla sjukhusområdet, samtidigt som dagens behov möts väger tyngre.

Ett genomförande av planförslaget innebär att endast nuvarande huvudbyggnad inom Ellen Key-området bevaras. De två sidobyggnaderna rivs för att kunna möta sjukhusets utvecklingsbehov. En rivning av Ellen Keyskolans två sidobyggnader innebär att läroverksområdet inte blir lika lätt att läsa av. Huvudbyggnaden som är den byggnad med högst värden kommer dock fortsatt ha en tydlig roll i området.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Planbeskrivningen har uppdaterats avseende miljökvalitetsnormen för vatten.

Bedömningen i dagvattenutredningen är att föreslagna åtgärder för fördröjning och rening är tillräckliga för att inte påverka möjligheterna att uppnå MKN. I dagvattenutredningen har även, med tanke på miljöförhållanden i Skeppsbrofjärden de strängare riktvärdena använts, den s.k. Göteborgsmodellen avseende dagvattenutsläpp till mycket känslig ytvattenrecipient. Särskilt fokus har inriktats på rening av kväveämnen, beroende på tidvis förhöjda nivåer i havsviken.

Efter vidare intern diskussion har sjön Kvännaren som recipient för dagvatten från sjukhusområdet inte bedömts vara aktuellt och har därmed avskrivits som framtida alternativ.

Betydande miljöpåverkan

Noteras.

Naturvärden

Genomförd trädinventering biläggs planhandlingarna inför granskning.

Dispens från biotopskyddet samt samråd enligt MB 12:6, har sökts för det alléträd och de två s.k. hålträd som berörs. Planbeskrivningen har kompletterats med information kring att träden som ingår i alléerna är biotopskyddade och att det krävs dispens för att få avverka dem, utföra kraftiga beskärningar eller gräva, bygga, göra upplag eller likande inom avståndet 15 x stamdiametern från träden.

WSP Ekologi & Ytvatten har under 2024 utfört en utredning av ekoxe och kattmynta. Utredningens slutsatser är att varken den lokala, regionala eller nationella bevarandestatusen för ekoxe påverkas av projektet. Enligt utredningen finns det inget som tyder på att kattmynta finns inom projektområdet. Planbeskrivningen har kompletterats med utredningens bedömning.

Kulturmiljö

Planbeskrivningen har kompletterats med informationen.

Vattentäkt

Anläggningsarbeten bedöms inte påverka risk för ökad spridning av eventuell halt av klorerade kolväten i jordgrundvatten. Nivån till grundvatten uppgår till 5-10 meter. Med stöd av fördjupad hydrogeologisk Riskanalys med konceptuell modell över påverkan vid beräknat fullt vattenuttag vid reservvattentäkten konstateras låga risker avseende förorenings spridning inom sjukhusområdet. Structor anger följande bedömning "*risk för klorerade alifater i vattentäkten bedöms inte förändras vid utökat vattenuttag.*"

Formalia

E-området i den sydvästra delen av planområdet bedöms redan vara begränsat till ytan, därmed bedöms det inte finnas något behov av att också begränsa byggrätten. Det finns då utrymme kvar om den tekniska anläggningen skulle behöva byggas ut/kompletteras.

Inför granskning har samtliga utformningsbestämmelser setts över. Förtydligande har även gjorts i motiven till planbestämmelserna i planbeskrivningen.

Användningen Parkering låg inom allmän platsmark och försågs därmed inte med prickmark. Inför granskning har markanvändningen dock ändrats till allmän plats – Gata.

U-och x-området som tidigare inte hade någon prickmark har utgått och utgörs nu av allmän platsmark med användningen Gång- och cykelväg.

Genomförandeavtalets huvudsakliga innehåll framgår under rubrik Genomförandeavtal i planbeskrivningen. Ytterligare förtydligande av innehåll samt konsekvenser läggs till inför antagandet då avtalet ska vara undertecknat.

Planbeskrivningen uppdateras även med information om eventuell rätt till ersättning som en fastighetsägare kan ha till följd av plankartans bestämmelser om skydd för kulturvärden och rivningsförbud.

Genomförandedelen kompletteras med en fastighetskonsekvensbeskrivning.

Färgen på användningen Tekniska anläggningar har korrigerats. Användningen Natur har reviderats till användningen Park på plankartan och anges med grön färg. Tekniska anläggningar har betecknats med versalt E, vilket nu har placerats inom ytan för användningen.

Klimatanpassning

I planbeskrivningen finns ett avsnitt som behandlar ämnet klimatanpassning. Här beskrivs bland annat påverkan på området med hänsyn till *högre temperaturer, ökad nederbörd/skyfall* och *höjda vattennivåer*. I MKB:n och Dagvattenutredningen beskrivs vikten av bevarad och tillkommande grönstruktur inom detaljplaneområdet. Syftet är att på olika strategiska sätt reducera, motverka och förebygga negativa effekter av skyfall. Därtill betonas grönytors avgörande betydelse för ett förbättrat mikroklimat; kvarhållande av markfukt, möjlighet till trivsamma platser med skugga och lägre temperaturer etc. Bedömningen är att det inom planområdet finns mycket goda möjligheter att under områdets utbyggnad också hitta lämpliga ytor för grönytor.

Gestaltad livsmiljö

De befintliga byggnaderna beskrivs i planhandlingarna. En djupare dokumentation och kulturhistorisk beskrivning för de byggnader som pekats ut som särskilt värdefulla på grund av dess historiska, kulturhistoriska eller konstnärliga värde hanteras genom utredningar i samband med ansökan om rivningslov.

Barnens rättigheter

Inför granskningen har kommunens checklista för barnrättsperspektivet gåtts igenom. Bedömningen är att förslaget uppenbart är för barnens bästa. Planbeskrivningen har kompletterats med resultatet från utvärderingen.

Trygghet

Kommunen instämmer att trygghetsskapande och brottsförebyggande perspektiv är av stor vikt för aktuellt projekt. Frågan behöver hanteras vidare genom hela projektets process, bland annat vid utformningen av Regionens Lokalstrategiplan LOST som är under framtagande. Under kvällar och nätter, särskilt under vinterhalvåret, finns ett trygghetsbehov av god belysning inom valda delar av sjukhusområdet -detta kommer att bevakas vid utformning av framtida utomhusmiljöer.

Laddinfrastruktur

Noteras. Planbeskrivningen har uppdaterats med information kring kraven på laddinfrastruktur för laddningsbara elfordon.

2. Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets samrådshandlingar (daterade 2023-02-24) har följande noterats:

Delar av planen som bör förbättras

Fastighetsförteckning

I fastighetsförteckningen saknas det rättigheter som uppenbarligen är belägna inom planområdet.

Fastighetskonsekvensbeskrivning saknas

Det är viktigt att alla som berörs av en detaljplan kan förstå planens konsekvenser för den egna fastigheten. "Av planbeskrivningen ska de konsekvenser som ett genomförande av detaljplanen medför för bland annat sakägare, andra berörda och miljön framgå. Med detta menas att det för i princip varje enskild fastighet bör redovisas vad detaljplanen innebär med avseende på bland annat huvudmannaskap, allmänhetens tillträde, kommande fastighetsbildning, utförande och deltagande i gemensamhetsanläggningar. (prop. 2009/10:170 s. 435)" I det aktuella planförslaget finns beskrivningar i texten om de flesta åtgärder, men plangenomförandet och dess konsekvenser behöver beskrivas på ett samlat sätt där respektive fastighetsägare kan förstå vad som detaljplanens genomförande innebär för den aktuella fastigheten. Beskrivningen av åtgärderna kan med fördel illustreras med en fastighetskonsekvenskarta där förändringar i fastighetsindelning redovisas med plankartan som bakgrund. Beskrivningen bör innehålla ett utkast till redogörelse av juridiska och ekonomiska konsekvenser, även på fastighetsnivå. Ett sätt att åskådliggöra detta på är att upprätta en fastighetskonsekvensbeskrivning.

Endast u-område säkerställer inte ledningarna

I genomförandeavsnittet till planbeskrivningen står det att ledningsrätt har säkerställts genom u-område. Genom att lägga ut markreservatet för allmännyttiga underjordiska ledningar s.k. u-område ser kommunen dels till så att det inte blir planstridigt att lägga dessa på kvartersmark och dels att lovpliktiga åtgärder inte kan utföras som hindrar ledningen, men det bildas ingen rättighet genom att kommunen lägger ut ett u-område i planen. För att säkerställa att ledningarna får vara kvar behöver normalt sett ledningsrätt eller servitut upplåtas.

Exploateringsavtal aktuellt med lite för otydlig redovisning

I planbeskrivningen anges att ett genomförandeavtal ska tecknas i senare skede. Det anges också olika åtgärder som exploatören ska bekosta samt på något ytterligare ställe anges åtgärder som exploatören ska ansvara för. Enligt 5 kap. 13 § 3 st. PBL ska kommunen, om avsikten är att ingå exploateringsavtal, redan i samrådsskedet redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen. Lantmäteriet konstaterar att lagstiftaren har avsett att exploatörens samtliga åtaganden ska redovisas på en översiktlig nivå, men bedömer att handlingarna i dess nuvarande skick inte uppfyller lagens krav på redovisning och därför behöver kompletteras. Eftersom redovisningen inte är så tydlig som krävs finns det inte någon möjlighet för Lantmäteriet att utföra sin lagstadgade uppgift att i samrådsskedet lämna råd i de fall avtalsinnehållet förefaller strida mot reglerna i 6 kap. 40-42 §§ PBL. Använd gärna handboken

"Lantmäterimyndighetens roll i planeringsprocessen, Handbok 5 kap. 15 och 22 a §§ PBL"
som stöd ang. lagstiftningens krav när ni kompletterar planhandlingarna.

Boverkets rekommendationer

Natur-marken bör redovisas med grön färg i plankartan.

Kommunens kommentar:

Fastighetsförteckning

Fastighetsförteckningen har uppdaterats inför granskning.

Fastighetskonsekvensbeskrivning saknas

Genomförandedelen har kompletterats med en fastighetskonsekvensbeskrivning.

Endast u-område säkerställer inte ledningarna

Genomförandedelen uppdateras med information om att ledningsrätt eller servitut behöver upplåtas för att säkerställa ledningarna.

Exploateringsavtal aktuellt med lite för otydlig redovisning

Rubriken exploateringsavtal har kompletterats i planbeskrivningen.

Boverkets rekommendationer

Färgen på naturmarken har uppdaterats i plankartan.

3. Trafikverket

Trafikverket har tagit del av samrådhandlingarna för rubricerat ärende.

Detaljplanens syfte är att på ett långsiktigt hållbart sätt möjliggöra att Västerviks sjukhus utvecklas och förändras i enlighet med de mål som formuleras i Regionens Lokalstrategiplan

Riksintresse

Vid beslut om anspråk för Trafikverkets anläggningar, enligt 3 kap 8§ miljöbalken, 26 september 2022 beslutades att de kommunala vägarna: Stora Infartsvägen, Allén, Albert Tegners väg och Östersjö vägen ska utgöra riksintresse för kommunikationer enligt kriteriet vägar som binder samman anläggningar av riksintresse – anslutning till Västerviks hamn. Tjustbanan omfattas inte längre av ett sådant beslut. Kommunen behöver uppdatera sina handlingar så att rätt anläggning beskrivs.

Vägar

Planförslaget påverkar inte statlig väg, närmaste statliga väg utgörs av E22 ca 4 kilometer från planområdet.

Järnväg

Spårområde, Tjustbanan, ligger vid gällande plans södra gräns.

Generellt bör ny bebyggelse inte tillåtas inom ett område på 30 meter från järnvägen.

Trafikverket inkom 2019 med ett yttrande avseende ändringsplan för del av kvarteret Läkaren 9, TRV 2019/92904, bedömningen gjordes då att förändringen inte gav upphov till påverkan på anläggningen. Nu föreslagen detaljplan utgår från redan gällande plan med samma användning. En anpassning till nuvarande och kommande behov av lokalförsörjning för Region Kalmar län gällande sjukhusområdet bedöms inte påverka intressen som Trafikverket har att bevaka.

Buller

Trafikverket noterar kommunens redogörelse för buller vid vårdanläggning och förutsätter att senare skede kommer att tillgodose vad som uttrycks i BBR så som kommunen uppger.

Luftfart

Föreslagen detaljplan förväntas inte påverka Trafikverkets trafik- och kommunikationssystem. Byggnaders höjd kan påverka luftfart och försvarsintressen vilket bör stämmas av med berörd myndighet, LfV hörs genom tjänsten "CNS-analys" på LfV:s hemsida:

<https://lfv.se/tjanster/flygplatstjanster/cns-analys> och Försvarsmakten tar emot remisser exp-hkv@mil.se.

Kommunens kommentar:

Riksintresse

Planbeskrivningen har reviderats enligt synpunkten.

Vägar

Noteras.

Järnväg

Noteras. Inför granskning har prickmarken från spårmitt utökats till 20 meter. Se även svar på Länsstyrelsens yttrande under rubriken *Risker kopplade till transporter av farligt gods*.

Buller

Noteras.

Luftfart

En hinderutredning har utförts av Luftfartsverket. Denna biläggs planen inför granskning.

4. Försvarsmakten

Försvarsmakten bedömer att planförslaget i sin nuvarande utformning inte riskerar medföra påtaglig skada på riksintresset för totalförsvarets militära del.

Kommunens kommentar:

Noteras.

Kommunala organ

5. Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att yttra sig enligt följande:

Det är bra att ljus (belysning) inom området har tagits i beaktning, viktigt att det placeras så att olägenhet ej uppstår för till exempel närboende. Hela Västerviks kommun är ett riskområde för radon, bra att radonfrågan har tagits upp i planbeskrivningen.

Enligt prognos så kommer trafikmängden att öka vid sjukhusområdet. Hur kommer trafikbullersituationen för närliggande bostäder att påverkas av detta? I underlaget (bilaga 10, bullerutredning) har det bara gjorts beräkningar på sjukhusbyggnaderna.

Närheten till föroreningarna från gamla kemptvätten på Skeppet 4 kräver vaksamhet vid grävning och hantering av schaktmassor. Provtagning av massor och anmälan till miljökontoret kan krävas. Speciellt viktigt vid de grävarbeten för byggnation och dagvattenanläggning längst i sydväst i planen, som är närmast den förorenade fastigheten.

Om reservvattentäkten fortsatt ska vara i grundvatten bör ett vattenskyddsområde inrättas.

Bra planerat med underjordiska kassetter för att fördröja dagvattnet, med tanke på platsbristen i stora delar av området. Vi förordar så robusta reningslösningar för dagvattnet som möjligt, som till exempel regnbäddar, svackdiken och översilningsytor.

Fint med ambitioner kring hälsa och återhämtning samt biologisk mångfald!

Bestämmelsen ö1 bör omformuleras till "endast byggnadsverk under mark. Ovan mark får endast mindre kompletterande byggnader och anläggningar placeras.

Bestämmelsen f1 behöver en tydlig beskrivning i planbeskrivningen.

Bestämmelsen K1, ang. "ursprunglig karaktär": Miljö- och byggnadsnämnden ser behovet av att beskriva vilken karaktär som avses.

Kommunens kommentar:

Planbeskrivningen har uppdaterats med information avseende belysning med hänsyn till närboende.

Trafiken bedöms förändras, men inte öka på grund av sjukhusets ombyggnation. Detaljplaneprocessens bullerutredning berör enbart påverkan på och inom sjukhusområdet. Viss omfördelning av trafik kring sjukhuset uppstår till följd av nya anslutningspunkter. Främst berörs bostadsbebyggelse utmed Östra Kyrkogatan och Kvarngatan då infarten till huvudentré och parkering flyttas från Östra Kyrkogatan till Kvarngatan. Effekten bedöms vara försumbar ur bullersynpunkt. Positivt: trafikbelastningen på Augustenborgsgatan minskar vilket ger minskat buller för boende utmed gatan samt området sydväst om denna. *De största bullerförändringarna i närområdet omkring sjukhuset sker som resultat av en ny södra infart till Västervik.*

Närheten till den gamla kemptvätten på Skeppet 4 har orsakat föroreningar i djupt liggande grundvatten, sannolikt berörs inte jordlager ovan högsta grundvattennivån. I Rapport fördjupad hydrogeologisk Riskanalys (Structor AB) konstateras att avståndet till den högsta grundvattennivån uppgår till minst 4-5 meter. Det innebär att det inte blir några problem vid normal grävning och hantering av schaktmassor. Planerade dagvattenanläggningar berör markdjup ned till högst 3-4 meter under markytan.

I MKB:n och rapport Miljöteknisk undersökning anges att som försiktighetsåtgärd genomföra miljökontroll i samband med rivning av byggnader på sjukhusområdet. Innan grundläggning av nya byggnader, klarläggs eventuell förorening i (underliggande) jord, markgas och grundvatten.

Frågan angående vattenskyddsområde hanteras inte inom ramen för detaljplanen.

Bestämmelsen $\ddot{o}_1$ har formulerats om och bestämmelsen k_1 har förtydligats. Även motivet/förklaringen till planbestämmelsen i planbeskrivningen har förtydligats. Inför granskning har samtliga utformningsbestämmelser setts över. Förtydligande har även gjorts i motiven till planbestämmelserna i planbeskrivningen.

6. Västervik Miljö & Energi AB

Västerviks Miljö & Energi AB (VMEAB) tackar för möjligheterna att inkomma med synpunkter vid granskning av detta detaljplaneförslag. VMEAB:s verksamheter vill framföra följande.

Oavsett vad som händer inom detaljplaneområdet, så rekommenderas det att se över och anordna väl tilltagna och lätt tillgängliga utrymmen för sortering av avfall, i direkt anslutning till verksamheterna. Detta för att klara de kommande utökade lagkraven avseende sortering och hämtning av avfall.

Från vårt affärsområde Stadsnät bifogas en karta över befintligt optofibernet inom planområdet. Ett stort fiberstråk ligger ut mot järnvägen och detta är väldigt viktigt i det lokala stadsnätet och får inte komma till skada under kommande anläggningsarbeten. Som vanligt måste också kontakt tas med VMEAB i god tid innan anläggningsarbeten genomförs över eller i närheten av optofibernet, så att VMEAB får möjlighet att skydda detta.

Affärsområde Vatten har synpunkter angående de befintliga VA-ledningarna inom planområdet och de U-områden som är utlagda i planförslaget. VMEAB har ett befintligt VA-ledningsstråk inom planområdet som inte alls är skyddat i planförslaget, utan ligger inom föreslagen kvartersmark. Ett annat ledningsstråk ligger i planförslaget på prickad mark, med ej i U-område. Det finns också ett ledningsstråk i planområdets omedelbara närhet, där ledningsrätten ligger inom planområdet, men som inte lagts i ett U-område, även här är detta prickad mark.

I planförslaget anges också en bestämmelse angående utförande, som säger att fördörjningsmagasin om minst 1300 m³ ska finnas inom kvartersmark.

Dagvattenutredningen visar på att behovet av fördröjning är större än detta. VMEAB undrar därför vad som föranleder just den bestämmelsen?

För att kunna ge mer relevanta synpunkter angående VA behöver VMEAB kompletterande information. Vi ser därför gärna att det utförs en VA-utredning.

VMEAB önskar vidare att hänsyn tas till de befintliga elledningarna inom planområdet och i de angränsade områdena.

Möjligheter finns att ansluta byggnader inom planområdet till fjärrvärme och krävs högre kapacitet kan VMEAB förstärka fjärrvärmenätet.

Kommunens kommentar:

Planbeskrivningen har försetts med information kring avfall under rubriken *Avfall och återvinning*.

Noteras.

Det ena VA-ledningsstråket har inte bedömts vara möjligt att säkra och avsikten är att flytta dessa ledningar. Inför granskningsutställningen har en utredning avseende möjligheten att flytta VA-ledningar utförts av bsv arkitekter & ingenjörer ab, i samarbete med VMEAB. Utredningen visar på möjligheter att flytta ledningarna till det läge som på detaljplanekartan säkerställts med prickmark och u-område.

Information kring möjlighet avseende anslutning till fjärrvärme har lagts till i planbeskrivningen.

6. Kulturenheten

Påverkan på kulturmiljön

Den föreslagna detaljplanen kommer utan tvekan att påverka riksintresset för kulturmiljövården H90, Västerviks stad. Riksintresset gränsar till sjukhusområdet. Förändringar inom sjukhusområdet kan därmed påverka riksintresset. Riksintressets fokus är hur området uppfattas som en trä- och småstad med nära kontakt med vattnet och att staden till stor del består av trähusbebyggelse från 1700-talet till 1900-talet.

Sjukhusområdets topografi gör att det är väl synligt från flera håll, både på avstånd och nära håll. Med de föreslagna byggnadshöjderna och volymerna kommer sjukhusområdet bli markant framträdande. Detta bekräftas av den volymstudie som gjorts inom detaljplanearbetet. Detta kommer att påverka hur den lägre stadsbebyggelsen utmed vattnet kommer att upplevas. De föreslagna höjderna och volymerna kommer att vara ett helt nytt inslag i Västerviks stadsbild. Inga byggnader i eller nära centrum har haft/har sådana proportioner.

Detaljplaneprocessen har fram till plansamråd haft stort fokus på kompensatoriska åtgärder inom sjukhusområdet med utformning av nya byggnader som minimerar en negativ påverkan på riksintresset. Gestaltningen har på olika sätt fått en framträdande och avgörande roll i planbeskrivningen. För att i möjligaste mån minska påverkan av riksintresset har ett antal gestaltungsprinciper tagits fram i föreslagen detaljplan. I planhandlingarna skrivs att en förutsättning för att inte konsekvenserna för riksintresset ska innebära påtaglig skada, är att dessa följs. Den arkitektoniska verkshöjden behöver hållas särskilt hög vid utformning av det nya sjukhuskomplexet, med tanke på det relativt stora avtryck som bebyggelsen kommer att göra i stadsbilden. Det är naturligtvis bra att man är medveten om problematiken och ambitionen är god, men om åtgärderna räcker eller ej, är en fråga för länsstyrelsen att ta beslut kring. En påverkan kommer det att bli, hur bebyggelsen än utformas, utifrån de krav som finns på moderna sjukhusbyggnader.

Om de föreslagna byggnadsvolymerna tillåts, måste kommunen vara beredd på att försvara befintliga kulturmiljövärden i stadskärnan. Att sjukhuset nya byggnader tillåts ha den volym de föreslås ha, innebär inte att det är okej att bygga andra byggnader i samma höjd och volym i centrala Västervik. Sjukhuset har ett mycket stort allmänt samhällsintresse som kan motivera avsteget från värnandet av vår gemensamma kulturmiljö, men inte hållas som intäkt för en framtida förvanskning.

Det ganska nyligen antagna Kulturmiljöprogram för Västerviks kommun, identifierar centrala Västervik som ett kärnområde, som bl.a. omfattar sjukhusområdet. Området har klass 1, vilket innebär att området har de tydligaste graden av kulturhistoriska värden och att värdena är av regionalt eller till och med nationellt intresse. Det är alltså inte bara riksintresset som pekar på höga kulturmiljövärden.

De befintliga lokalerna bedöms till stor del var omoderna och ej anpassningsbara till modern sjukvård, där av kommer i princip hela sjukhusområdet att på sikt förvandlas. Flera byggnader inom föreslagen detaljplanen är bevaransvärda ur ett kulturmiljö- och bebyggelsehistoriskt perspektiv. Dagens byggnader och miljöer berättar om 1900-talets utveckling av sjukvården och om Västervik stad och Västerviks plats regionalt. Dessa värden måste vägas mot det samhällsintresse som en utveckling av sjukhuset i Västervik innebär, både regionalt och inte minst lokalt. Varefter byggnader rivs bör genomgripande bebyggelsehistoriska dokumentationer göras. Även om själva byggnaden inte finns kvar, finns kunskapen om den kvar.

Detaljplanen föreslår att två byggnader på nuvarande sjukhusområde bevaras och ges ny funktion, vilket är positivt. Men rivning av befintliga byggnader och nyetableringen kommer att innebära att läsbarheten i miljön kommer att försämrats. De sparade byggnaderna riskerar att bli "öar" som inte har något sammanhang. Bra åtgärder för att minska den risken bör arbetas fram.

I omdaning ingår även Ellen Keyskolan från 1870-talet, som föreslås bli administrationsbyggnad för sjukhuset. De två andra, senare tillkomna skolbyggnaderna, föreslås rivas för att ge plats åt parkering. Dessa två byggnader är väl anpassade till 1800-talsbyggnaden och som helhet fungerar byggnaderna bra. Ur ett bebyggelsehistoriskt perspektiv är det mycket synd att riva dem.

Hus 09 och Ellen Key som föreslås sparas inom planområdet, föreslås få skydd mot rivning och förvanskning i detaljplanen, vilket är positivt. Även hus 19, Tjustskolan, föreslås sparas. De antikvariska rekommendationer som Kalmar läns museum ger angående hus 19 bör även de följas, för att säkerställa att en förvanskning inte sker. Här handlar det om att värna ett framtida värde.

Parkering

Parkeringsfrågan är ständigt aktuell, inte bara vid sjukhuset, utan för hela centrumkärnan i Västervik. Att bygga ett parkeringsgarage under den föreslagna parkeringsplatsen mellan Ellen Key och gamla kyrkogården är ett mycket bra initiativ, för att undvika ett parkeringshus över mark. Parkeringen på Läroverksplan omfattas inte av detaljplanen, men en liknade lösning vore önskvärd om förändring av parkeringen blir aktuell. Ytan framför huvudentrén till Ellen Keyskolan bör hållas öppen, liksom Läroverksplan. I det äldsta kartmaterialet över Västerviks stad, låg det vi idag kallar Läroverksplan utanför stadsstaketet. Läroverksplan brukades som avstyckade lyckor för åker och äng tillhörande stadens borgare. Området utanför stadsgränsen kom att bebyggas i större utsträckning först på 1800-talet. Den gamla lyckan hamnade då mellan den äldre stadskärnan och 1800-talets stadsstruktur med institutionsbyggnader som lasarettet och läroverket, och utgjorde en tydlig gräns mellan den täta gamla stadskärnan och den ny delen av staden. På 1872 års karta syns att Läroverksplanens nordöstra del utgörs av bebyggd tomtmark. Dess hus revs under 1900-talets andra hälft. Det finns alltså inga belägg för att det förekommit någon större bebyggelse framför Ellen Keyskolan. Delar av Läroverksplan inrymmer också en pestkyrkogård från början av 1700-talet.

Offentlig konst

Västerviks kommun har ingen rådighet över den offentliga konsten på sjukhusområdet, men vill ändå lämna några kommentarer. Inom det aktuella området finns fyra väggmålningar som skapades inom projektet Street Art Festival BANK! Som kulturenheten, Västerviks kommun var projektägare för. Målningarna är mycket uppskattade och sätter prägel på sjukhusområdet. Region Kalmar läns modiga beslut att delta som fastighetsägare i projektet betydde mycket för BANK! Som projekt. I och med att målningarna var färdigställda övergick ägandet och ansvaret till Region Kalmar län. Det ligger lite i Street Artkonceptet att det händer saker i det offentliga rummet. I en stad rivs det, hus byggs till, fastigheter byter ägare. Självklart är det kul om målningarna får vara kvar så länge som möjligt, men om beslut tas som betyder att målningarna försvinner, så är även det en del av konstverken. Västerviks kommun ser positivt på att ny offentlig konst tillförs det offentliga rummet och ser fram emot vad som kommer att skapas inom sjukhusområdet.

Kommunens kommentar:

Påverkan på kulturmiljön

Omsorgsfulla avvägningar har gjorts mellan det fundamentala allmänna samhällsintresset som utvecklingen av sjukvården innebär kontra riksintresset för kulturmiljövården. Som noterats ovan är gestaltningen av området av yttersta vikt.

En fördjupad konsekvensanalys/ byggnadsantikvarisk rapport utifrån riksintresset för kulturmiljövården har genomförts av Kalmar Läns museum, "Bedömning av påverkan på riksintresset inför ny detaljplan för Västerviks sjukhusområde".

Planbeskrivningen samt MKB:n har därefter kompletterats med bedömningar samt förslag till förebyggande skyddsåtgärder, baserat på fördjupad konsekvensanalys/byggnadsantikvarisk utredning.

Djupare dokumentation och kulturhistorisk beskrivning för de byggnader som pekats ut som särskilt värdefulla på grund av dess historiska, kulturhistoriska eller konstnärliga värde hanteras genom utredningar i samband med ansökan om rivningslov.

Avsnitten kring kulturmiljö har setts över och bedömningar i planen som är kopplade till befintlig bebyggelse/särskilt värdefull bebyggelse har förtydligats i planbeskrivningen. Se vidare svar/bedömning under svar på Länsstyrelsens yttrande under rubriken *Riksintresse för kulturmiljövården*.

Det framgår inga specifika antikvariska rekommendationer för Hus 19.
I övrigt noteras kommentarerna.

Parkering

Noteras.

Offentlig konst

Noteras.

Sakägare

7. Region Kalmar Län

Region Kalmar län har inget att erinra.

Kommunens kommentar:

Noteras.

8. Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan.
Kontakta <https://www.ledningskollen.se>
Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

För ledningssamordning kontakta telia-natforvaltning@teliacompany.com

Kommunens kommentar:

Noteras. Planbeskrivningen förses med upplysning om att eventuell flytt av ledningar bekostas av exploatören.

9. Fastighetsägare

Jag har en fastighet vid slipbron och var på ett info.möte angående byggvägen som går från slipbron till byggplatsen. Vägen har ett tillfälligt bygglov till 30/4 2026 därefter skulle området återställas till ursprungligt skick enligt återställningsplanen se bilaga.

Nu ska tydligen vägen vara kvar i ett smalare utförande vilket gör att grönområdet blir mindre och cykelbanan mycket högre än tidigare. Det gör att trivseln blir sämre och insynen på min tomt mycket större vilket innebär ett förmodat lägre värde på min fastighet. Jag tycker att vägen ska tas bort enligt återställningsplanen.

Kommunens kommentar:

Delar av befintlig byggväg skulle i en framtid kunna nyttjas som räddningsväg in till sjukhusområdet. I det fall den avsedda vägen in till sjukhusområdet av någon anledning är blockerad behöver en alternativ räddningsväg finnas. Räddningsvägen är avsedd att utformas som en gång- och cykelväg.

Övriga

10. Tjustbygdens Kulturhistoriska förening

Tjustbygdens Kulturhistoriska Förening (TKF) har fått möjlighet att yttra sig gällande detaljplaneförslag för kvarteret Läkaren m.fl. TKF avger följande yttrande. TKF:s yttrande behandlar endast påverkan på de kulturvärden som berörs av planförslaget.

1. Det finns en viss skillnad mellan plan- och situationsplanernas avgränsning mot dagens akutmottagning och apotek. Eftersom avgränsningen av den befintliga pestkyrkogården från 1710-talet inte är helt känd i detta väderstreck vill vi påminna om att varsamhet iakttas i området vid rivning, schaktning, maskinuppställning och kulvertbyggen med mera.

2. TKF instämmer i de rekommendationer som lämnas på sidan 35 i bilaga 15, bebyggelsehistorisk utredning avseende Ellen Keyskolan (gamla läroverket) som utförts av Kalmar läns museum.

TKF anser även att skyddet för interiören, även utöver aulan, av det gamla läroverket bör förtydligas genom utökade skyddsbestämmelser för hela interiören/planlösningen. TKF anser att krav bör ställas på att eventuella förändringar av interiören görs helt reversibla.

TKF anser i övrigt att detaljplaneförslaget är väl genomarbetat och att rimliga avvägningar mellan praktiska förhållanden, verksamhetsbehov och bebyggelsehistoriska synpunkter gjorts. Bevarandet av hus 09 i planförslaget ger en möjlighet att uppfatta den historiska traditionen på sjukhusområdet, vilket givetvis är värdefullt. Dock är det inte helt lätt att se hur avvägningarna mellan verksamhetsbehov och bebyggelsehistoriska bevarandesynpunkter lämnade i bilaga 7, Det befintliga sjukhusområdet gjorts.

Kommunens kommentar:

1. Noteras. Markarbeten i närheten/anslutning till fornlämningen ska föregås av samråd med Länsstyrelsen. Alla markarbeten i närheten, invid eller på fornlämningen kommer att kräva tillstånd enligt 2 kapitlet kulturmiljölagen.

2. Invändig interiör, exempelvis äldre planlösning, utöver aulan har inte bedömts vara rimlig att spara med tanke på framtida verksamheters behov.

Noteras.

11.E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och konstaterar att området inte berör vårt koncessionsområde för elnät och tar därmed inte ställning till planförslaget.

Kommunens kommentar:

Noteras.

SLUTSATS

Samråd har genomförts enligt Plan- och bygglagen 5 kap 11 §.

Inkomna synpunkter har framför allt föranlett kompletterande utredning och bedömning med avseende på riksintresset för kulturmiljön Västervik.

Utredning och bedömning har även gjorts med avseende på risken för föroreningsspridning med ett fullt grundvattenuttag enligt gällande tillstånd.

Planhandlingarna har kompletterats utifrån detta. Därutöver har ett antal kompletteringar av mer redaktionell art gjorts.

Detaljplanekartan:

- Utformningsbestämmelserna har kompletterats och fördjupats.
- Bestämmelser avseende höjd på byggnadsverk har justerats.
- Bestämmelser om byggrätt har införts för Läroverksplan (området väster om Ellen Keyskolan).
- Bestämmelser om att träd ska bevaras, med undantag för en in- och utfarts har införts.
- Bestämmelse om att endast en in- och utfart får anordnas mot Kvarngatan har lagts till.
- U-områden har kompletterats.
- Naturmarken längst i väster har fått användningsbestämmelsen Park, istället för Natur som tidigare.
- Bestämmelsen b₂ har införts; "Taktäckning ska utföras i obrännbart material".
- Bestämmelsen b₃ har införts; "Nya byggnader ska uppföras radonsäkert".
- Bestämmelsen b₄ har införts; "dagvatten från parkeringsytor ska fördröjas med teknik som även medför rening".
- Bestämmelse om korsmark har införts; "Marken får endast förses med kompletterande bebyggelse" Bestämmelsen har även kompletterats med en byggrätt.

- Bestämmelsen f₇ har införts; "Marken får byggas över om en minsta fri höjd om 5,0 meter erhålls.
- Bestämmelseformuleringar har generellt setts över utifrån resultatet från genomförda utredningar.

Planbeskrivning:

- Kompletteringar och revideringar enligt kommentarer ovan.

Bilagor som reviderats eller tillkommit inför granskning.

- Bilaga 1 Dagvattenutredning –Reviderad
- Bilaga 2 Miljöteknisk utredning - Reviderad
- Bilaga 12b Bedömning av påverkan på riksintresset inför ny detaljplan för Västerviks sjukhusområde - Ny
- Bilaga 13 Utbyggnad etapp 1-10 enligt Regionens lokalstrategiplan - Reviderad
- Bilaga 14 Volymstudier/Montage blickpunkter –Reviderad
- Bilaga 17 Riskbedömning av skyddsvärda träd – Ny
- Bilaga 18 Utredning av ekoxe och kattmynta – Ny
- Bilaga 19 Konceptuell Hydrogeologisk beskrivning– Ny
- Bilaga 20 Checklista för att beakta barnrättsperspektivet – Ny
- Bilaga 21 Hinderutredning, Luftfartsverket

STÄLLNINGSTAGANDE

En avvägning har gjorts mellan olika enskilda och allmänna intressen vilket har resulterat i en samlad bedömning. Efter en samlad bedömning anser enheten för samhällsbyggnad att det inte finns tillräckliga skäl för att inte fortsätta arbeta vidare med detaljplanen.

Förslaget till **detaljplan för Kv Läkaren 9, 11 med flera, Västerviks sjukhus, Västerviks kommun, Kalmar län** kan efter ovanstående ändringar och kompletteringar ställas ut för granskning.

Samhällsbyggnadsenheten

I tjänsten
Anna Åslin
Planarkitekt
Samhällsbyggnadsenheten